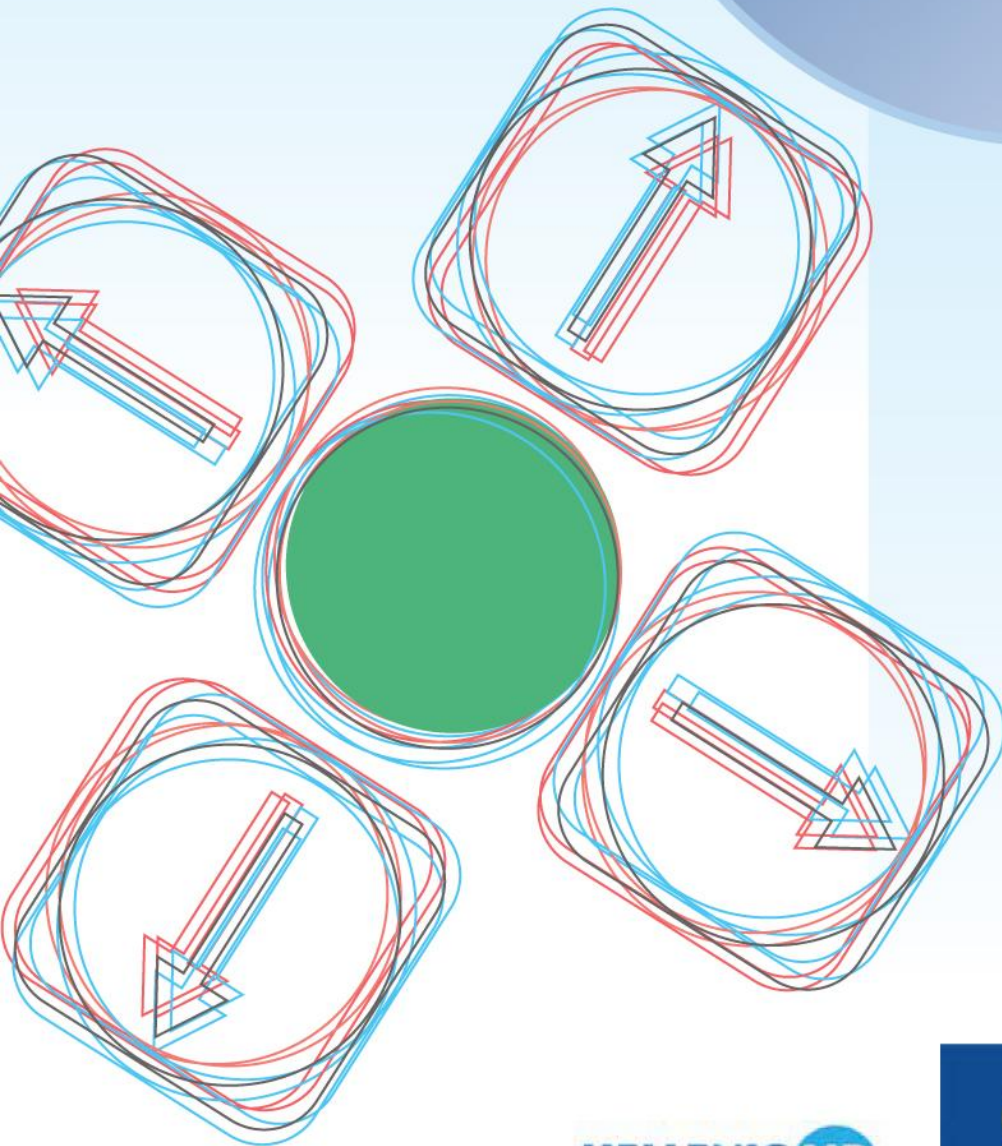

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

Κάνε ένα βήμα μ ροστά

«Όλα πηγάζουν από τα δικαιώματα των άλλων και από το διαρκές καθήκον μου να τα σέβομαι
Emmanuel Lévinas

Θεματικές ενότητες	Διακρίσεις και Ξενοφοβία, Φτώχεια, Γενικά ανθρώπινα δικαιώματα
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 2
Μέγεθος Ομάδας	10 – 30
Διάρκεια	60 λεπτά
Επισκόπηση	Όλοι είμαστε ίσοι αλλά μερικοί είναι πιο ίσοι από τους άλλους. Σε αυτή τη δραστηριότητα οι συμμετέχοντες/ουσες θα βιώσουν πώς είναι να είσαι κάποιος άλλος στην κοινωνία τους. Τα θέματα που θα συζητηθούν είναι: <ul style="list-style-type: none"> • Η κοινωνική ανισότητα ως πηγή διακρίσεων και αποκλεισμού. • Η ενσυναίσθηση και τα όριά της.
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της ενσυναίσθησης απέναντι σε άλλους που είναι διαφορετικοί. • Ευαισθητοποίηση για θέματα άνισων ευκαιριών στην κοινωνία. • Κατανόηση των πιθανών προσωπικών επιπτώσεων από το να ανήκεις σε συγκεκριμένες κοινωνικές μειονότητες ή πολιτισμικές ομάδες.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Κάρτες ρόλων. • Ανοιχτός χώρος (διάδρομος, μεγάλο δωμάτιο, εξωτερικός χώρος). • Κασετόφωνο ή CD player και απαλή μουσική.
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Διαβάστε τη δραστηριότητα προσεκτικά. Ξαναδείτε τη λίστα «καταστάσεις και γεγονότα» και προσαρμόστε τα στην ομάδα. • Ετοιμάστε τις κάρτες ρόλων, μια για κάθε συμμετέχοντα/ουσα. Φωτοτυπήστε το χαρτί, κόψτε το σε λωρίδες και διπλώστε το.

Οδηγίες

1. Ετοιμάστε μια ήρεμη ατμόσφαιρα με λίγη μουσική. Εναλλακτικά, ζητήστε από τα μέλη της ομάδας να κάνουν ησυχία.
2. Μοιράστε τις κάρτες ρόλων τυχαία, μια σε κάθε άτομο. Ζητήστε τους να μην τις δείξουν στην υπόλοιπη ομάδα.
3. Καλέστε τους να καθίσουν (στο πάτωμα) και να διαβάσουν τις κάρτες τους.
4. Ζητήστε τους τώρα να μπουν στον ρόλο. Για να βοηθήσετε, διαβάστε δυνατά μερικές από τις ερωτήσεις που ακολουθούν, κάντε παύσεις μεταξύ των ερωτήσεων για να τους δώσετε χρόνο να σκεφτούν τους εαυτούς τους και τη ζωή τους:
 - Πώς ήταν η παιδική σας ηλικία; Σε τι σπίτι μένατε; Τι παιχνίδια παίζατε; Τι δουλειά έκαναν οι γονείς σας;
 - Πώς είναι τώρα η καθημερινότητά σας; Πού συχνάζετε; Τι κάνετε το πρωί, το απόγευμα, το βράδυ;
 - Τι ζωή κάνετε; Που ζείτε; Ποιος είναι ο μισθός σας; Τι κάνετε στον ελεύθερό σας χρόνο; Τι κάνετε στις διακοπές σας;

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ & ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ

ΦΤΩΧΕΙΑ

ΓΕΝ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

10-30

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

60 ΛΕΠΤΑ

- - Τι σας συναρπάζει και τι φοβάστε;
- 5. Τώρα, ζητήστε από όλους/ες να παραμείνουν σιωπηλοί/ές και να σταθούν ο ένας δίπλα στον άλλο (όπως στη γραμμή εκκίνησης).
- 6. Πέστε τους ότι θα τους διαβάσετε μια λίστα με καταστάσεις ή γεγονότα. Κάθε φορά που απαντούν «ναι», θα πρέπει να κάνουν ένα βήμα μπροστά. Διαφορετικά, δεν θα πρέπει να μετακινηθούν.
- 7. Διαβάστε τις καταστάσεις με τη σειρά. Κάντε παύσεις μεταξύ των καταστάσεων για να επιτρέψετε στα άτομα να κάνουν ένα βήμα μπροστά και να δουν τη θέση τους σε σχέση με τους/τις άλλους/ες.
- 8. Στο τέλος, καλέστε όλους/ες να σημειώσουν τις θέσεις τους. Έπειτα, δώστε τους μερικά λεπτά να βγουν από τον ρόλο πριν κάνετε ολομέλεια.

· **Ανασκόπηση και Αξιολόγηση**

· Ξεκινήστε ρωτώντας την ομάδα για το τι συνέβη και πώς νιώθουν μετά τη δραστηριότητα. Έπειτα, συνεχίστε συζητώντας για τα θέματα που προέκυψαν και για το τι έμαθαν.

- 1. Πώς ένιωσαν κάνοντας ή όχι βήματα μπροστά;
- 2. Αυτοί που έκαναν συχνά βήματα μπροστά, τότε παρατήρησαν ότι οι άλλοι δεν μετακινούνταν τόσο γρήγορα όσο αυτοί;
- 3. Ένιωσε κανένας ότι υπήρχαν στιγμές που τα δικαιώματά του αγνοούνταν;
- 4. Μπορούσαν να μαντέψουν τους ρόλους των άλλων; (Αφήστε τους/τις να αποκαλύψουν τους ρόλους τους).
- 5. Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να παίξουν διαφορετικούς ρόλους; Πώς φαντάζονταν το πρόσωπο που έπαιζαν;
- 6. Ήταν η δραστηριότητα, κατά κάποιο τρόπο, καθρέφτης της κοινωνίας; Πώς;
- 7. Ποια ανθρώπινα δικαιώματα διακυβεύονταν στον κάθε ρόλο;
- 8. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι τα ανθρώπινα δικαιώματά τους δεν έγιναν σεβαστά ή ότι δεν είχαν πρόσβαση σε αυτά;
- 9. Ποια θα μπορούσαν να είναι τα πρώτα μέτρα για να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες στην κοινωνία;

· **Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες**

· Αν κάνετε αυτή τη δραστηριότητα σε εξωτερικούς χώρους, φροντίστε να σας ακούν όλοι, ειδικά αν η ομάδα σας είναι μεγάλη. Θα χρειαστείτε συν-διευκολυντές για να επαναλαμβάνουν τις δηλώσεις.

· Στο πρώτο μέρος, είναι πιθανό μερικοί/ές να πουν ότι γνωρίζουν ελάχιστα για τη ζωή του ατόμου που θα παίξουν. Πείτε τους ότι δεν έχει σημασία και ότι θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους και να κάνουν το καλύτερο δυνατό.

· Η δύναμη σε αυτή τη δραστηριότητα βασίζεται στον αντίκτυπο που θα έχει το να δουν την απόσταση να αυξάνει μεταξύ των μελών της ομάδας, ειδικά στο τέλος, όταν θα υπάρχει μεγάλη απόσταση μεταξύ αυτών που προχώρησαν μπροστά και αυτών που έμειναν πίσω. Για να αυξήσετε τον αντίκτυπο, είναι σημαντικό να προσαρμόσετε τους ρόλους στην πραγματικότητα των συμμετεχόντων/ουσών. Καθώς το κάνετε αυτό, προσπαθήστε οι ρόλοι να επιτρέπουν μόνο σε ελάχιστους από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να κάνουν βήματα μπροστά (να απαντούν «ναι»). Αυτό εφαρμόζεται και όταν έχετε μεγάλες ομάδες και πρέπει να μοιράσετε περισσότερους ρόλους.

· Κατά τη διάρκεια της ανασκόπησης και της αξιολόγησης είναι σημαντικό να μάθετε πώς γνώριζαν οι συμμετέχοντες/ουσες για τον χαρακτήρα που έπαιζαν. Ήταν από προσωπικές εμπειρίες ή από άλλες πηγές (ειδήσεις, βιβλία και ανέκδοτα); Είναι σίγουροι ότι οι πληροφορίες και οι εικόνες που είχαν για τον χαρακτήρα ήταν αξιόπιστες; Με αυτό τον τρόπο μπορείτε να δείξετε πώς τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις επηρεάζουν.

· Αυτή η δραστηριότητα είναι η πλέον κατάλληλη για να συνδεθούν μεταξύ τους οι διάφορες γενιές δικαιωμάτων (αστικά/πολιτικά δικαιώματα και κοινωνικά/οικονομικά/πολιτισμικά δικαιώματα) και η πρόσβαση σε αυτά. Τα προβλήματα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού δεν είναι μόνο πρόβλημα τυπικών δικαιωμάτων –αν και το τελευταίο ισχύει, για παράδειγμα, για τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο. Συνήθως, το πρόβλημα

εντοπίζεται στην αποτελεσματική πρόσβαση στα δικαιώματα.

Ημερομηνία κλειδί

Παραλλαγές

18 Δεκεμβρίου
Παγκόσμια Ημέρα Μεταναστών

Ένας τρόπος για περισσότερες ιδέες καθώς και για να κρατήσετε το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων/ουσών είναι να εργαστείτε αρχικά σε μικρές ομάδες και μετά να μοιραστείτε τις ιδέες σας σε ολομέλεια. Αν αποφασίσετε να κάνετε τη δραστηριότητα με αυτό τον τρόπο, ο/η συνδιευκολυντής/τρια είναι απαραίτητος/η. Δοκιμάστε αυτή τη μέθοδο κάνοντας το δεύτερο μέρος της αξιολόγησης σε μικρότερες ομάδες, αφού όλοι αποκαλύψουν τους ρόλους τους. Ζητήστε από την ομάδα να σκεφτούν ποιοι έχουν περισσότερες και ποιοι λιγότερες ευκαιρίες και ποια είναι τα πρώτα βήματα που πρέπει να γίνουν για να αντιμετωπίσουμε τις ανισότητες. Εναλλακτικά, ζητήστε από τα μέλη της ομάδας να πάρουν έναν από τους χαρακτήρες και ρωτήστε τι μπορεί να γίνει, π.χ. ποια είναι τα καθήκοντα και ποιες οι ευθύνες που έχουν οι ίδιοι, η κοινότητα και η πολιτεία απέναντι σε αυτό το άτομο.

Προτάσεις για συνέχεια

Ανάλογα με το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο εργάζεστε, μπορείτε να καλέσετε εκπροσώπους από ομάδες που προασπίζονται πολιτισμικές ή κοινωνικές μειονότητες για να μιλήσουν στην ομάδα. Μάθετε για ποια θέματα αγωνίζονται και πώς εσείς και οι νέοι/νέες μπορείτε να βοηθήσετε. Αυτές οι «πρόσωπο με πρόσωπο» συναντήσεις δίνουν την ευκαιρία να συζητηθούν κάποια στερεότυπα ή προκαταλήψεις που εμφανίζονται κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Η ομάδα μπορεί να χρειαστεί περισσότερη ώρα για να σκεφτεί τα στερεότυπα που έχουν για τους χαρακτήρες στο «Κάντε ένα βήμα μπροστά». Θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε τη δραστηριότητα, “Euro-rail “a la carte”, από το εκπαιδευτικό υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης «all different all equal» και να ρωτήσετε ποιοι με ποιους θα ήθελαν να μοιραστούν μια κουκέτα και με ποιους δεν θα ήθελαν καθόλου.

Αν η ομάδα θελήσει να μάθει περισσότερα για θέματα σχετικά με ανισότητες στις εκπαιδευτικές παροχές παγκοσμίως και για τα μέτρα που παίρνονται προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα, θα ήταν καλό να δείτε τη δραστηριότητα «Εκπαίδευση για όλους» στη σελ.130.

Ιδέες για δράση

Πάρτε τις ιδέες από τις «προτάσεις για συνέχεια». Δείτε πώς εσείς και οι νέοι/νέες μπορείτε να βοηθήσετε ομάδες και οργανώσεις που εργάζονται με κοινωνικές και πολιτισμικές μειονότητες και κάντε τις ιδέες πράξη.

Φυλλάδια

Κάρτες ρόλων

Είσαι άνεργη μητέρα που μεγαλώνει μόνη το/τα παιδί/ιά της.	Είσαι μια μουσουλμάνα κοπέλα αραβικής καταγωγής και μένεις με τους γονείς σου, που είναι πολύ θρησκευόμενοι.
Είσαι η κόρη του διευθυντή της τράπεζας. Σπούδασες οικονομικά στο πανεπιστήμιο.	Είσαι ο 19χρονος γιος αγρότη και μένεις σ' ένα απομονωμένο χωριό στα βουνά.
Είσαι στρατιώτης που κάνει υποχρεωτική θητεία.	Είσαι ένας ανάπηρος νέος, που μπορεί να μετακινηθεί μόνο με αναπηρικό καρότσι.
Είσαι μια 17χρονη Ρομά, που δεν έχει τελειώσει το δημοτικό.	Είσαι μια μεσήλικας εκδιδόμενη γυναίκα οροθετική στο HIV.
Είσαι άνεργος/η δάσκαλος/α σε μια χώρα, της οποίας την καινούρια επίσημη γλώσσα δε γνωρίζεις καλά.	Είσαι ένας/μια 24χρονος/η πρόσφυγας από το Αφγανιστάν.
Είσαι παράνομος/η μετανάστης/τρια από το Μάλι.	Είσαι πρόεδρος στην πολιτική νεολαία της παράταξης που κυβερνάει τη χώρα.
Είσαι ο γιος Κινέζου μετανάστη και έχεις ένα επιτυχημένο κινέζικο εστιατόριο.	Είσαι η κόρη του αμερικανού πρέσβη στη χώρα που τώρα μένεις.
Είσαι ο/η ιδιοκτήτης/τρια μιας επιτυχημένης εταιρείας εισαγωγών - εξαγωγών.	Είσαι συνταξιούχος εργάτης, που δούλευε σε εργοστάσιο παπουτσιών.
Είσαι η κοπέλα ενός νέου καλλιτέχνη που είναι εθισμένος στα ναρκωτικά.	Είσαι μια 22χρονη λεσβία.
Είσαι μοντέλο αφρικανικής καταγωγής.	Είσαι ένας 27χρονος άστεγος.

Καταστάσεις και γεγονότα

Διαβάστε τις καταστάσεις δυνατά. Δώστε χρόνο μετά την εκφώνηση της κάθε κατάστασης στους/στις συμμετέχοντες/ουσες να κάνουν ένα βήμα μπροστά και να δουν αν έχουν απομακρυνθεί από τους άλλους.

- Δεν έχετε βρεθεί ποτέ σε σημαντικές οικονομικές δυσκολίες.
- Έχετε ένα καλό σπίτι με τηλέφωνο και τηλεόραση.
- Πιστεύετε ότι στη χώρα που ζείτε σέβονται τη γλώσσα, τη θρησκεία και την κουλτούρα σας.
- Πιστεύετε ότι η γνώμη και οι απόψεις σας για κοινωνικά και πολιτικά θέματα ακούγονται.
- Σας συμβουλεύονται οι άλλοι για διάφορα θέματα.
- Δε φοβάστε μήπως σας σταματήσει η αστυνομία.
- Ξέρετε πού να απευθυνθείτε για βοήθεια, αν τη χρειαστείτε.
- Δεν έχετε νιώσει ποτέ διακρίσεις εξαιτίας της καταγωγής σας.
- Έχετε καλή κοινωνική και ιατρική προστασία και ασφάλιση.
- Μπορείτε να πάτε διακοπές μια φορά τον χρόνο.
- Μπορείτε να καλέσετε φίλους για φαγητό στο σπίτι σας.
- Έχετε μια ενδιαφέρουσα ζωή και είστε θετικοί για το μέλλον.
- Μπορείτε να σπουδάσετε και να ακολουθήσετε το επάγγελμα που επιλέξατε.
- Δε φοβάστε μήπως σας παρενοχλήσουν ή σας επιτεθούν στον δρόμο ή μέσω των ΜΜΕ.
- Έχετε δικαίωμα ψήφου σε εθνικές και τοπικές εκλογές.
- Μπορείτε να γιορτάσετε τις πιο σημαντικές θρησκευτικές γιορτές με συγγενείς και φίλους.
- Μπορείτε να συμμετέχετε σε ένα διεθνές σεμινάριο στο εξωτερικό.
- Μπορείτε να πάτε κινηματογράφο ή θέατρο τουλάχιστο μια φορά την εβδομάδα.
- Δε φοβάστε για το μέλλον των παιδιών σας.
- Μπορείτε να αγοράσετε καινούρια ρούχα τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες.
- Μπορείτε να ερωτευτείτε τον άνθρωπο της επιλογής σας.
- Νιώθετε ότι οι δεξιότητές σας γίνονται αποδεκτές και σεβαστές στην κοινωνία που ζείτε.
- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και να ωφεληθείτε από το διαδίκτυο.